

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Jane Allansson

MISSIV

Lokal överenskommelse om handlingsplan för samverkan mellan Sala kommun och civilsamhället¹

ÄRENDEBESKRIVNING

Kommunfullmäktige i Sala har, för Sala kommuns del, beslutat anta lokal överenskommelse om principer för samverkan mellan Sala kommun och civilsamhället i Sala. (KF 2018-02-26. Dnr 2018/102.)

Samtidigt beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen uppdraget att ta fram och sedan anta en handlingsplan för samverkan mellan Sala kommun och civilsamhället i Sala.

Representanter för civilsamhället i Sala har, tillsammans med representanter för Sala kommun arbetat fram ett förslag till handlingsplan. Arbetet har skett i dialogmöten under 2017 och 2018 samt i partsammansatt arbetsgrupp. Ett förslag presenterades vid dialogmöte 2018-05-14 för förankring och förädling. Resultatet av arbetet är bifogat förslag som nu förmedlas till kommunstyrelsen enligt uppdrag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att för Sala kommuns räkning, anta förslaget om handlingsplan för samverkan mellan Sala kommun och civilsamhället i Sala

¹ Civilsamhället används som ett begrepp för såväl organiserade aktiviteter och verksamheter som aktiviteter i lösliga grupper och nätverk som bygger på demokratiska värderingar.

Gemensam handlingsplan, civilsamhället i Sala och Sala kommun

Sala kommun och föreningar i Sala presenterar här en första handlingsplan för samverkan mellan civilsamhället och kommunen, baserad på överenskommelse om principer.

Innehåll

Övergripande.....	2
Principer och handlingsplan.....	2
Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen.....	2
Nationella principer – för Sverige	2
Lokalt för Sala.....	3
Lokala principer är grund för samverkan i Sala.....	3
Arbete med en lokal handlingsplan för Sala	3
Sala kommuns vision.....	3
Hur ska vi jobba i Sala för att tillgodose de sex principerna?	3
Organisation.....	3
Mer information om det lokala arbetet i Sala finns på kommunens hemsida	3
Handlingsplan för Sala 2018 - 2019	4
Definitioner och begrepp.....	5

Kommunstyrelsens förvaltning

ÖVERGRIPANDE

Principer och handlingsplan

I Sala har det organiserade civilsamhället bjudits in att, tillsammans med representanter för Sala kommun arbeta fram lokala principer för samverkan och en handlingsplan. Arbetet har inspirerats av Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen samt Sveriges nationella principer.

Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen

Idéburna organisationer och det organiserade civila samhället bidrar på ett oumbärligt sätt till utveckling och förverkligande av demokrati och mänskliga rättigheter. Idéburna organisationer och det organiserade civila samhället spelar därför en viktig roll i den demokratiska processen. Det ger medborgare möjlighet att uttrycka olika synpunkter och intressen vid sidan av de politiska partierna. Beskrivningen kommer ifrån skriften "Europeisk kod för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen" (förkortas EU-koden) antagen av INGO¹-konferensen 1 oktober 2009.

Vid Europarådets forum för demokratins framtid, som hölls år 2007 i Sverige, bestämdes att ta fram en europeisk kod för att visa på sätt för det civila samhället att delta i den offentliga politiken. EU-koden innehåller, bland annat, principerna: medverkan, tillit, ansvar och öppenhet samt oberoende. Modeller för samarbetsformer med det organiserade civilsamhället har utvecklats i flera EU-länder (t ex i England, Danmark, Polen och Estland). [För mer information om EU-koden - klicka på den här länken.](#) (Hemsida för de tre svenska parterna - Regeringens, civilsamhällets och Sveriges kommuner och landstings - gemensamma kansli. Kansliet heter Överenskommelsen.)

Nationella principer – för Sverige

En överenskommelse om samverkan med det organiserade civilsamhället och med fokus på det sociala området beslutades av Sveriges regering den 23 oktober 2008. Beslutet hade då föregåtts av dialoger under ett års tid mellan regeringen och ca 80 idéburna riksorganisationer² inom det sociala området. Även SKL (Sveriges kommuner och landsting) ingår som en part i den centrala överenskommelsen om nationella principer för Sverige.

I dialogerna utkristalliserades sex problembilder. Till vart och en av dessa formulerades en princip som kan vara vägledande för framtida relationer. De sex principerna blev grundläggande för den slutliga överenskommelsen. De sex principerna är:

1. Principen om självständighet och oberoende
2. Principen om dialog
3. Principen om kvalitet
4. Principen om långsiktighet
5. Principen om öppenhet och insyn
6. Principen om mångfald

[För mer information om Sveriges nationella överenskommelse – klicka på den här länken](#)
(Regeringskansliets hemsida).

¹ Konferensen för internationella icke-statliga organisationer – en del av Europarådet

² Exempel på organisationer som deltagit och anslutit sig till Sveriges nationella principer är: Riksidrottsförbundet, Stadsmissionen, Rädda barnen, Röda korset, Demensförbundet, Barnens Rätt i Samhället, Reumatikerförbundet, SPF och PRO, Länkarna, Fryshuset, Hela Sverige ska leva och många fler.

Kommunstyrelsens förvaltning

LOKALT FÖR SALA

Lokala principer är grund för samverkan i Sala

Ett gemensamt förhållningssätt underlättar samarbete. Representanter för Sala kommun och det organiserade civilsamhället i Sala har, i dialogmöten under 2017, enats om sex principer för samverkan med utgångspunkt i Sveriges nationella överenskommelse. Salas lokala principer gäller för de delar av det organiserade civilsamhället som väljer att ansluta sig och för hela Sala kommuns organisation. Salas lokala principer begränsar sig inte till det sociala eller annat område. Principerna beskriver *hur* parterna gemensamt vill att samarbetet ska fungera. En översyn av principerna görs vart femte år. För Sala kommuns del har de lokala principerna antagits av kommunfullmäktige.

Arbete med en lokal handlingsplan för Sala

En handlingsplan har, liksom lokala principer för Sala, tagits fram i dialog mellan representanter från civilsamhället, tjänstepersoner och politiska representanter. En partsammansatt arbetsgrupp har gjort skrivningen. Handlingsplanen gäller i två år och beskriver *vad* som ska göras. En översyn ska göras vart annat år. För Sala kommuns del antas den lokala handlingsplanen av kommunstyrelsen.

Sala kommuns vision

EU 2020 strategin är EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi för ökad välfärd. Kommunfullmäktiges vision utgår från EU 2020-strategin och lyder:

”År 2024 har Sala kommun passerat 25 000 invånare och är ett långsiktigt hållbart samhälle med livskraft och god livskvalitet i hela kommunen”.

Hur ska vi jobba i Sala för att tillgodose de sex principerna?

Vi ska:

- Skapa förutsättningar och strukturer för dialog och samverkan mellan parterna
- Stärka det organiserade civilsamhällets roll som opinionsbildare
- Öka dessa organisationers möjlighet att vara aktörer i samhällsutvecklingen
- Utveckla nya samarbetsformer mellan kommunen och den idéburna sektorn, till exempel idéburet offentligt partnerskap (IOP) eller annan samverkansform

För framgång i samverkan fordras en bred representation och ett brett ägarskap så att arbetet inte står och faller med enstaka eldsjälar.

Organisation

För fortsatt arbete tillsätts en partsammansatt grupp. Gruppens uppdrag är att samordna arbetet med handlingsplanen samt att bidra till att kommunicera och förankra överenskommelsens principer och handlingsplan. Vidare ska gruppen se till att uppföljning, utvärdering och uppdatering av överenskommelsen görs.

Mer information om det lokala arbetet i Sala finns på kommunens hemsida

Mer information om processen för samverkan med civilsamhället i Sala och Sala kommun finns på Sala kommuns hemsida. Du når den genom denna länk: www.sala.se/civilsam.

Kommunstyrelsens förvaltning

HANDLINGSPLAN FÖR SALA 2018 - 2019

Princip	Civilsamhället ska	Kommunen ska
Självständighet	Inventera och dokumentera tillgång till, och behov av, lokaler.	Inventera och dokumentera tillgång till, och behov av, lokaler.
	Utrustning i lokalen och beskrivning av tillgänglighet utifrån ett funktionshinderperspektiv ska framgå.	Utrustning i lokalen och beskrivning av tillgänglighet utifrån ett funktionshinderperspektiv ska framgå.
	Öka tillgänglighet till fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning.	Öka tillgänglighet till fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning.
		Översyn av föreningsstöd (villkor för ekonomiskt stöd samt praktisk hjälp med t ex ansökan).
Dialog	Dialog, nätverksutbyte föreningar emellan.	Två fysiska träffar per år anordnas av kommunen.
	Inventera och dokumentera idéer om utveckling för samhället.	Tydligare kommunicera kontaktvägar
		Utveckla hemsidan och sociala medier.
Kvalitet	Regelbundet och vid behov uppdatera kontaktuppgifter.	Uppdatera föreningsregister.
	Skapa mentor/faddersystem för nya/andra föreningar.	Utbilda och ge stöd till befintliga och potentiella föreningsaktörer.
Långsiktighet	Långsiktig aktivitetsplan.	Långsiktig aktivitetsplan.
	Stimulera att ansvarstagande fördelas på flera personer för långsiktig stabilitet.	Motverka personberoende.
		Informera om kommunens vision och utmaningar.
Öppenhet och insyn	Verka för att överenskommelse om principer och handlingsplan för samverkan med kommunen blir känd bland medlemmar och samarbetspartners.	Verka för att överenskommelse om principer och handlingsplan för samverkan med civilsamhället blir känd bland förtroendevalda, anställda och medborgare.
	Beskrivning av föreningars verksamhetsidé i föreningsregistret.	Bidra till att synliggöra civilsamhällets olika verksamheter.
		Synliggöra beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
Mångfald	Uppmuntra och välkomna fler att bli medlemmar och delta i föreningslivet.	Stimulera föreningslivet att öppna upp för fler att delta.
		Synliggöra goda exempel på mångfald.

Kommunstyrelsens förvaltning

DEFINITIONER OCH BEGREPP

<p>Civilsamhället eller det civila samhället är den del av samhället där människor hjälper varandra utan inblandning av staten. Civilsamhället omfattar föreningslivet men också andra ideella organisationer, folkbildningen, trossamfund, nätverk och frivilliga krafter. Ekonomiska verksamheter som inte är vinstutdelande utan som drivs utifrån mål och engagemang för en viss samhällsfråga hör också till civilsamhället.</p>
<p>Europeisk kod (EU koden) är en europeisk överenskommelse för medverkan i den politiska beslutsprocessen. Den beskriver hur medborgare genom engagemang i idéburna organisationer kan delta i den politiska beslutsprocessen. Koden innehåller bland annat en matris som kan användas på olika sätt; exempelvis för att utvärdera idéburna organisationers medverkan i en beslutsprocess.</p>
<p>Förening. En förening är en sammanslutning av fysiska och/eller juridiska personer som tillsammans verkar för ett gemensamt ändamål. De vanligast förekommande typerna av föreningar är de ideella- och ekonomiska föreningarna. Det finns även andra föreningar som är grundade på särskilda lagar, förordningar eller föreskrifter. En förening kan vara en juridisk person om den har styrelse, stadgar och medlemmar. För vissa föreningar som exempelvis de ekonomiska föreningarna, krävs även en registrering hos Bolagsverket.</p>
<p>Idéburen sektor. Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar.</p>
<p>Idéburna organisationer avser organisationer inom den ideella sektorn och den kooperativa rörelsen. Organisationerna kan vara vinstdrivande och har generellt någon form av mer allmännyttiga uppdrag, utan att vara statliga eller kommunala. De är självstyrande och har ofta inslag av idealitet samt bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet.</p>
<p>Ideell sektor och idéburen sektor avser alla typer av idéburna organisationer, dvs folkrörelser men också stiftelser, trossamfund och föreningar.</p>
<p>Ideella organisationer avses organisationer som är organiserade utanför stat, kommun och näringsliv. De är inte vinstdrivande och har någon form av mer allmänmänskliga uppdrag, utan att vara statliga eller kommunala. De är självstyrande och har inslag av idealitet samt bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet.</p>
<p>Social ekonomi avser den organiserade verksamhet som primärt har samhällliga ändamål. Den bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn samt har allmännytta eller medlemsnytta, inte vinstintresse, som främsta drivkraft. Syftet är att ta tillvara det engagemang, den kraft och kompetens som finns i samhället.</p>
<p>Sociala företag kan beskrivas som företag som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har som ändamål att integrera personer som har svårigheter att få jobb på arbetsmarknaden • huvudsakligen återinvesterar sina vinster i egna eller liknande verksamheter • skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt • är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet • binder samman entreprenörskap med individens behov av arbete och samhällets behov av tjänster • driver affärsverksamhet där medarbetarna och deras förutsättningar står i centrum
<p>Värdegrund för organisationer är de värderingar; etiska normer, livsåskådningar och liknande, som är gemensamma. En värdering indikerar i vilken grad något är bra eller dåligt. Värderingar är oftast generella snarare än specifika.</p>